

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Srijeda,
25. veljače 1953.
Izlazi tjedno
God. II. Broj 28
Cijena 5 dinara

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

RAD ORGANA NARODNE VLASTI

PROSLAVA U DUBRAVI

U nedjelju, 22. veljače o. g. svečano je proslavljena u Rakovom selu 11-godišnjica ustanka. Naime, pred 11 godina pošla je iz tog sela prva grupa rodoljuba da se bori za slobodu i nezavisnost svoje domovine. Svečanosti, koja je započela oko 2 sata poslije podne, prisustvovali su predstavnici NO-a kotara Vice Šprljan, zatim predsjednik NO-a općine Šibenik-vanjski Vinko Petrija, predstavnik Kotarskog komiteta SKH Čiro Miutin, predstavnik Gradskog komiteta SKH Nikica Labura, major Svetin Curović u ime JNA, prvoborac iz Rakova sela major Joso Kokić, te mnoštvo naroda iz grada i obližnjih sela. Svečanost je uzveličala glazba JRM. Miting je otvorio Luka Škugor, predsjednik NF-a Dubrava, a zatim je učitelj Drago Gulini u kraćem govoru evocirao uspomene iz doba NOB-e. Potom je govorio major Joso Kokić jedan od preživjelih iz grupe, koja je otišla tih dana u partizane. Poslije nego je upućen telegram CK SKJ i drugu Titu razvilo se narodno veselje, koje je trajalo do kasno u noć.

ŠIRA NADLEŽNOST NO OPĆINA

Na zajedničkoj sjednici Kotarskog vijeća i Vijeća proizvođača, od 16. veljače o. g., kojoj je predsjedavao predsjednik NO-a kotara drug Nikola Špirić, doneseno je niz rješenja i odluka.

Pored ostalog, donesena je odluka o prijenosu nekih nadležnosti na narodne odbore općina. U diskusiji je predloženo da se na općine prebace poslovi oko održavanja puteva a isto tako i oni koji zasijecaju u građevinarstvo. Međutim, pojedini odbornici bili su mišljenja da kadar s kojim danas raspolažu općine ne bi bio u stanju uspješno izvršavati poslove iz spomenutog područja. Prebacivanje u nadležnost općina nekih poslova iz prosvjete imat će velike koristi, jer su dosad nastavnici gubili nepotrebno vrijeme prilikom pribavljanja najnužnijih sredstava za održavanje čistoće u školi, a zbog čega su morali za najmanje sitnice dolaziti u grad.

Naročito se živa diskusija vodila o prijedlogu društvenog plana i budžeta za 1953. godinu. Međutim, je zaključeno, da se pretres odgodi za slijedeću sjednicu zbog toga, što su u društvenom planu i

budžetu za 1953. god. nastale izmjene. Sa tim izmjenama i ostalim materijalima, koje se odnose na društveni plan i budžet, odbornici će biti pravovremeno upoznati i na idućoj sjednici oni će moći donijeti konkretna mišljenja i prijedloge.

Birači raspravljaju o društvenom planu

Sjednicom Narodnog odbora gradske općine, koja je održana 17. ov. mj. rukovodio je predsjednik drug Petar Rončević. Pored ostalog, na sjednici je izabran potpredsjednik NO-a gradske općine i to drug Iviša Baranović.

Zaključeno je, da se do 27. veljače o. g. održe zborovi birača, na kojima će se raspraviti društveni plan i budžet za 1953. godinu. Također, odbornici su zaključili da se naert odluke o promjeni naziva nekih uljca u gradu dade na javnu diskusiju s tim, da se

naert objavi u »Šibenskom listu«.

Nadalje je donesena odluka o preuzimanju poduzeća saveznog značaja i to: Pomorsko građevnog, te Luka i skladišta, kao i o preuzimanju onih republičkog značaja: Tvornice elektroda i ferolegura, Tvornice i valjaonice aluminijske u Ražinama, Izgradnje, Transjuga i Žitnog fonda. Pored toga doneseno je rješenje o prijenosu osnovnih sredstava poduzeća »Jadranka« na poduzeće »Dane Rončević«. Na kraju je imenovana ekspropriaciona komisija.

AKCIONI PROGRAM RADA NOH-a OPĆINE VODICE

Prošle nedjelje održana je općinska konferencija NOH-a u Vodicama. Konferenciji su prisustvovali delegati iz aktivna, koji sačinjavaju općinsku organizaciju. U jednom o-gromnom dijelu bila je zastupljena i ženska omladina, kao i omladinj i omladinke sa velikih radnih omladinskih akcija.

Da je netko sa strane slušao tu mladost prije par minuta rekao bi: »Što će ta mladarija raspravljati o politici, ekonomskim problemima sela, kao i o problemima svoje organizacije?« Naprotiv, svatko koji bi tako rekao, učinio bi ozbiljnu pogrešku, jer su ti, prije nekoliko minuta razdragani omladinci, i te kako ozbiljno raspravljali ne samo o svojoj organizaciji, nego i o problemima svojih sela, pa čak i o nekim međunarodnim pitanjima.

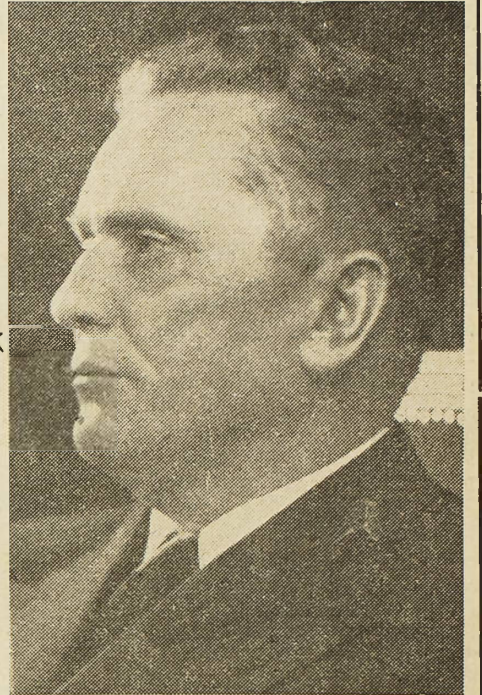
Zapažen je jedan ozbiljan propust. Naime, konferencija je konstatala, da je česta pojava uopćavanje kritike i zadataka, a koja je dovela

do isključivo nekih konstatacija, kako valja ili ne valja, kako treba ili ne treba. Ovo je povuklo sa sobom jednu ozbiljnu diskusiju. Ne samo to, nego je učinjen na licu mjesta korak naprijed, a to je da je stvoren jedan akcioni program rada, koji će biti u stanju da okupi oko sebe ne samo članove Narodne omladine, već i one koji se nalaze van organizacije.

Osnovni sadržaj tog programa jeste: borba za kvalitet aktivna NOH-a, zatim uključivanje omladine u društvene organizacije, kulturno-prosvjetna društva, tečajevne kroja, zdravstveno-prosvjetne tečajevne za žensku omladinu, streljačke družine, DTO »Partizan«, dalji upisi i rad omladine u poljoprivrednim zadrugama, proučavanje materijala sa VI. kongresa SKJ, preplata na omladinsku i ostalu štampu i t. d. Na kraju konferencije izabran je općinski komitet. Za sekretara jednoglasno je izabran Ante Birin-Mitar.

IV. kongres NF-a Jugoslavije

DRUG TITO
PREDSJEDNIK
NARODNOG
FRONTA
JUGOSLAVIJE



U Beogradu je 22. ov. mj. u prisustvu više od 2200 delegata, zatim stranih i domaćih gostiju počeo rad IV. kongres Narodnog fronta Jugoslavije.

Predsjednik Narodnog fronta Jugoslavije drug Tito, otvorio je IV. kongres. Minutom šutnje odana je počast umrlim članovima Narodnog fronta. Zatim je drug Tito, često prekidan dugotrajnim aplauzima i oduševljenim poklicima, pozdravio delegate, strane i domaće goste, a nakon toga održao kraći govor.

U svom govoru drug Tito je istakao značaj i ulogu Narodnog fronta u našem dosadašnjem političkom razviku, a potom je govorio o novoj ulozi i zadacima Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije. Također je govorio o značenju međunarodnih veza Socijalističkog saveza sa svim naprednim a naročito socijalističkim pokretima u svijetu u cilju jačanja snaga napretka i demokracije radi suzbijanja opasnosti, koja svijetu prijete od reakcionarnih snaga.

Kongres su pozdravili predstavnici socijalističkih pokreta Engleske, Burme, Francuske i Norveške. Kongresu prisustvuju i predstavnici Komunističke partije STT, te Demokratskog fronta Slovenaca u Italiji i Koruskoj.

Predstavnici radnih kolektiva »Duro Daković« iz Slavonskog Broda i »Magnohroma« iz Rankovića također su pozdravili Kongres.

Drugi dan Kongresa drug Edvard Kardelj podnio je referat »O ulozi i zadacima Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije u borbi za socijalizam«. Drug Kardelj je govorio o osnovnim tendencijama međunarodnog političkog razvika, osnovama naše socijalističke izgradnje i njenim dosadašnjim rezultatima, o Narodnom frontu i Socijalističkom savezu radnog naroda, o tekućim zadacima Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije i o njegovoj suradnji sa demokratskim i naprednim pokretima u drugim zemljama.

Nakon toga je drug Krsto Popivoda podnio izvještaj o radu Narodnog fronta, te je na kraju iznio da Front danas broji oko 7,800,000 članova. Od toga u Srbiji 3,314,000, u Hrvatskoj 1,930,000, u Sloveniji 645,000, u Bosni i Hercegovini 1,150,000, u Makedoniji 542,000 i u Crnoj Gori 191,000. On je istakao da je Front u svojim redovima obuhvatio najšire mase punoljetnih građana i patriota, koji su usvojili političku platformu Narodnog fronta i bili spremni da kroz razne akcije pomognu izgradnju socijalizma.

Nakon izvještaja druga Popivode Kongres je nastavio rad.

uhvatili jednu drugaricu, a naša žena ponovo se sakupila i pred policijom tražila da se ista pusti, što su i učinili da bi stigli gnjev i viku žena.

Nakon te akcije počeo je sve veći i širi rad na okupljanju žena po rajonima grada, i u VI. mjesecu 1942. god. drugarica Lasić-Šćat Milka po direktivi Partije formira i prvi gradski odbor AFŽ-a koji se sastao u kući drugarice Laci-manović Danice na Baldekinu. Za predsjednicu je izabrana drugarica Mila Karadole, a drugi članovi su bili Ljuba Tambača, Grubišić Danica, Šarić Anka-Višnja i Rakić I.

Diskusija o višku dohotka

U prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća održan je 23. ov. mj. sastanak, kojem su prisustvovali predstavnici radničkih savjeta i upravnih odbora, direktori i sekretari privrednih poduzeća, te rukovodioci sindikalnih organizacija.

Otvarajući sastanak, drugarica Ksenija Škarjica, član Gradskog komiteta istakla je njegovu važnost te pozvala prisutne da rasprave na koji je način ostvarivan višak privrednih poduzeća u prošloj godini na koji su način poduzeća dolazila do njega t. j. da li zaslugom radnog kolektiva ili ne i kako je isti raspodijeljen.

Nakon toga je drug Ante Tomjić, načelnik odjela za privredu NO-a gradske općine podvukao da u poduzećima nije bilo dovoljno borbe za sniženje cijene koštanja, a isto tako je bilo pojava nenormalnog povećanja fondova plaća. Pored toga, nije se vodila dovoljna briga za investicione fondove. Potom je analizirao rad nekih privrednih poduzeća.

Na kraju se razvila živa i korisna diskusija. Opširniji izvještaj o ovom sastanku donijet ćemo u idućem broju.

PRED V. KONGRES NARODNE OMLADINE

Takmičenje u punom jeku

U čast V. kongresa NOJ-e održavaju se sastanci aktivna u većini sela na našem kotaru. Na ovim sastancima aktivni i pojedinci — članovi NOJ-e preuzimaju obaveze, koje su dosta realne.

Aktiv NOH-a Bilice na svom sastanku zaključuje: Pretplatiti se na 18 primjeraka »Omladinskog borca«, učvrstiti aktiv u organizacionom pogledu, zatim popraviti put u selu i na tim radovima dati 500 dobrovoljnih radnih sati, pripremiti jednu priredbu i dati je dva puta do Kongresa, održati dva politička predavanja i formirati jedan nogometni klub. Da bi se osiguralo izvršenje ovih zaključaka,

ka, prišlo se konkretnom zadučenju. Već u tom pravcu izbilježen su prvi rezultati: izvršena je pretplata na štampu, putevi se popravljaju, vrše se pripreme za priredbu i t. d., dakle, doneseni zaključci provode se u djelo.

I aktiv NOH-a Dubrava ne zaostaje mnogo za ovim. Naime, članovi ovog aktivna neumorno rade na izvršavanju obaveza kako bi V. kongres NOJ-e dočekali sa što boljim rezultatima. I oni su na posljednjim sastancima zaključili da u čast Kongresa daju 800 dobrovoljnih radnih sati na elektriifikaciji sela. Nadalje su se obavezali, da započnu po zaseocima sa proučavanjem materijala sa VI. kongresa SKJ, zatim izvršiti pripreme za jednu priredbu, koju će davati u Biljama i Danilu, te formirati tečaj za izučavanje stranih jezika, a za koji se već prijavilo 13 omladinaca. Također su odlučili nabaviti jednu harmoniku iz vlastitih sredstava, pa su za to već sakupili izvjesnu sumu novca. Rade Čakić

POVODOM 8. MARTA

Prve akcije žena

Već dolaskom okupatora u naš grad i prvih akcija, koje je vodila naša Partija, počinje i okupljanje naših najboljih drugarica koje su se uključile u rad i počele aktivno da rade na prikupljanju materijala, oružja, hrane, da prenose pod najtežim uslovima taj materijal prvim drugovima, koji su napuštali grad. One su učestvovala u pisanju parola, rasturivanju letaka i pomalo uključivale u rad pojedine drugarice i radile na formiranju manjih simpatizerskih grupa žena, koje su ispočetka upoznavale iste sa borbom i razvijale kod njih mržnju prema okupatoru, kojeg su naše žene na svakom koraku susretale sa prezjrom i gnjevom. Postepeno simpatizerske grupe žena počele su da prate i ilegalnu štampu i letke i da se

bave da okupe sve žene rodoljupke, koje su voljele svoju zemlju i svoj narod.

Pod rukovodstvom Partije organizirana je i veća akcija žena u ožujku mjesecu 1942. godine — demonstracije žena za povišenje kruha, koju je organizirala Lasić-Šćat Milka. Toga dana oko 400 žena raznih slojeva izišlo je na ulice grada vičući protiv okupatora i tražeći kruha. Iako su karabinjeri razgonili žene i sprječavali istima kretanje, one su se ponovo pregrupirale i dalje vikale. Naročito se istakla poginula drugarica Kovač Milena, koja se suprostavila karabinjeru, skočila i uhvatila istog za vrat vičući: »Lopovi, var iz naše zemlje hajte, jer će nama imati, tko da dade kruha«. Najzad su i

DANAŠNJI BROJ DONOSI:

- * Zašto slab uspjeh u osmogodišnjem školama?
- * Pred izvedbom Gogoljevog »Revizora«
- * Novi popis stanovništva
- * Slab odnos privatnih poslodavaca prema socijalnom osiguranju
- * Naert odluke NO-a gradske općine o promjeni naziva ulica

Prilog diskusiji o projektu Statuta Narodne omladine Jugoslavije

U prošlom broju »Omladinskog borca« od 10. II. 1953. godine, objavljene su neke primjedbe na projekat Statuta NOJ od strane Kotarskog komiteta NOH-a Koprivnica i Penezić Pavla — sekretara Kotarskog komiteta NOH-a Jaska

Ima primjedbi s kojima bi se i ja saglasio, kao što je to pravo formiranja osnovnih organizacija omladine od 5 članova te pravo omladinskih aktivna da mogu samostalno organizirati kulturnu i fiskulturnu aktivnost unutar aktivna. No ja ne mislim o tome debatirati, već o nekim postavkama gornjih autora, čije postavke izopačavaju prošlost i sadašnjost omladinaca mlade dobi, ili pak pogrešno tretiraju ulogu nižih organa omladine.

Kotarski komitet NOH-a Koprivnica predlaže da se u organizaciju NOJ-a prima s navršenom 16-tom godinom i to iz slijedećih razloga: »Omladinac i omladinka sa navršenom 15-tom godinom po svojim shvaćanjima nisu zreli, da mogu samostalno prosuđivati stvari i da politički misle kada pripadaju jednoj organizaciji kao što je naša.«

Da li se može govoriti o nezrelosti shvaćanjima i o nesposobnosti za političko mišljenje i rasuđivanje, ako kažemo, da su omladinaci od 15 godina za vrijeme Narodne revolucije nosili pušku na ramenu, bombe oko pasa, pucali u neprijatelja i uništavali ga sa svakom koraku. To nisu bili pojedinačni slučajevi već masovni, kako u pozadini tako i u operativnim jedinicama. Povratimo se malo unazad, pa se zapitajmo, koliko je mladića i djevojaka primljeno u SKOJ od 15 godina, ne samo od 15, već od 14. pa čak i 13 godina. Koliko su puta takovi mladići i djevojke bili stavljeni pred teška i revolucionarna iskušenja? Koliko su puta neprijatelji, hvatili, ubijali i internirali mladiće i djevojke od 14 do 15 godina, zbog njihovog rada za NOP. Neprijatelji su ih prisiljavali da odu ilegalne partijske i ostale organizatore našeg pokreta, ali su bili rijetki primjeri slabog držanja pred neprijateljem.

Mi ne možemo zamisliti prijem u članstvo NOJ tek od navršenih 16 godina ni zbog toga, što na selu imamo i takovih primjera, da nam se mladići i djevojke od te dobi počinju ženiti i udavati. Sam uzrast od navršenih 16 godina ne odgovara pionirskoj organizaciji; znači, mi bi trebali stvarati neku treću organizaciju koja bi obuhvatala t. zv. »nezrelu« omladinu.

Kotarski komitet Koprivnica u svom članku izlaže dalje, da u or-

ganizaciju NOJ naročito u srednjim školama, dolaze sa slabim »iskustvom«, da nisu »provjereni« na zadacima, da ih treba pripremati za omladinsku organizaciju do određenog »stupnja« kroz kulturno-prosvjetne i fiskulturne organizacije.

Ovo je u prvom redu ako ne nešto drugo, a ono zapostavljanje odgojne uloge organizacije NOJ. Organizacija NOJ nije stvorena samo zato i ona ne postoji samo zato da brani našu zemlju, da gradi pruge, ceste, tvornice, hidrocentrale i t. d., već i da odgaja mlade generacije.

Da zaključim, Svi gornji primjeri, iako ih je malo, govore da je naša historijska praksa pokazala, obrnuto tvrdnji Kotarskog komiteta Koprivnica, da je omladina od 15 godina zrela shvaćanja i politička rasuđivanja bilo po kojim pitanjima: da je omladina od 15 godina psihički, fizički i po uzrastu sposobna i može pripadati političkoj, revolucionarnoj, masovnoj i odgojnoj organizaciji NOJ-a. Ovo ne znači da svaki omladinac i omladinka od 15 godina može biti član NOJ-a.

Penezić potencira da se jače istakne rukovodeća uloga sekretarijata, tako da sekretarijat zaista predstavlja rukovodstvo. Zašto? Možemo li mi uopće tretirati Sekretarijat kao rukovodstvo? Ako se već radi o ulozi, da li bi bilo pametnije istaći njegovu ulogu, kao izvišnog, a ne rukovodećeg člana u aktivu NOJ-a. Mislim da bi isticanje izvršne uloge sekretarijata aktivna bilo bolje, nego isticanje njegove rukovodeće uloge. To naglašavam zbog toga, što odluke, priustanak, saglasnost u raznim akcijama bilo koje vrste u selu i izvan sela donosi aktiv odnosno sastanak aktivna, za čije se dosljedno izvršenje stara sekretarijat aktivna. Ovo ne znači da to nije briga i aktivna Narodne omladine kao cijeline.

No, bez obzira na ovu ili onu ulogu, kvalitet sekretarijata ne ovisi o pojedinim formulacijama u Statutu, već o kvalitetu samoga aktivna, njegovom iskustvu, koliko je on dosada uspio organizaciono i politički uzdići i kakvim će se on tempom u buduću razvijati.

Rajko Dobrijević

Interes Vodičana za gospodarske tečajeve

Ove godine vodi se na našem kotaru široka akcija za gospodarsko prosvjećivanje na selu, putem tečajeva, predavanja i t. d. U tu svrhu dosada je održan tečaj iz »VINOGRADARSTVA« u Vodicama, koji je postigao najveći uspjeh, obzirom na to, što je akcija bila dobro i najvrijemeprovedena. Naime, komisija za gospodarsko prosvjećivanje koja je formirana pri općinskom centru u Vodicama sprovela je takovu organizaciju, da je tečaj morao da uspije. Najprije je izvršen popis polaznika tečaja, zatim je zainteresirala poljoprivrednike za sticanje praktičnog znanja i novih iskustava iz najrentabilnije grane ovoga područja t. j. vinove loze, i na kraju određila dan kada će tečaj započeti.

Tečaj u Vodicama trajao je od 16.—21. II. ov. god. On je značajan još po tome, što je sa strane stručnjaka bilo planirano da traje 4 dana, dok je, naprotiv, obzirom na velik interes polaznika tečaj produžen još za nekoliko dana. Dajlje, ogroman interes vidi se i

po tome, što je tečaju prvoga dana prisustvovalo 65 polaznika, dok je slijedećih dana broj sve više rastao, tako da je drugoga dana bilo 87 prisutnih, trećega dana 106, četvrtoga 122 i t. d.

Na kraju tečaja najboljim polaznicima i diskutantima dijelio se razni poljoprivredni alat, stručne knjige i t. d. Nakon toga su polaznici od stručnjaka Ing. Luketa Ante zatražili da se u što skorije vrijeme održi jedan ovakav tečaj iz »Vinarstva«, te je zaključeno da se isti održi početkom mjeseca kolovoza ove godine, dok, pak, tečaj iz »Maslinarstva« nakon ovoga.

Iz ovoga se vidi da kod poljoprivrednika u Vodicama vlada veliko interesiranje za gospodarske tečajeve, te bi u tome trebalo da i ostale gospodarske komisije koje su formirane pri općinskim centrima rade na tome da pobude interes svojih poljoprivrednika za ovakove tečajeve, jer je to jedini put za unapređenje poljoprivredne proizvodnje na našem kotaru.

Ing. A. L.

ZA NAŠE POLJOPRIVREDNIKE

Nekoliko savjeta za uzgoj bresaka

Uzimajući naše terenske i klimatske prilike, više je nego čudno, da se na našim poljima ne nalazi kultura breskve. Danas, međutim, u svijetu mnogo se radi na tom da se breskva uzgaja, osobito u blizini industrijskih gradova i ljetovališta. Pošto naše terenske i klimatske prilike odgovaraju idealno za tu vrst kulture, to se skreće pažnja poljoprivrednicima da joj posvete punu pažnju.

Najbolje vrijeme sadnje bresaka je nešto prije nego što sadnica počinje intenzivnije tjerati korijenje. Presadna breskva najbolje će uspijevati, ako smo joj odmah iza presadivanja dali što bolje uvjete za preuzimanje hrane putem korijenja. Da to sadnica može činiti odmah nakon presadivanja, mora se ona ukorijeniti što prije i što bolje.

Rast korijenja breskve, kada počinju u jesen jake kiše, je jači nego ljeti za vrijeme suše. Niska temperatura kao i jaka suša imaju za posljedicu, da korijenje gotovo prestane rasti. Dovoljna vlaga kao i temperatura u tlu, na protiv, djeluju na intenzivniji rast korijenja. Zbog toga je u krajevima bolje vršiti sadnju

u jesen, jer se voćica preko zime može bolje ukorijeniti. Stoga preporučamo saditi u jesen.

Pri kopanju jame iskopati toliko da se može smjestiti korijen mlade sadnje. Biljku stavljati do dubine na kojoj se prije nalazila.

Jednogaodišnju breskvinu sadnicu priređujemo za sadnju tako, da je prikratimo na visinu, na kojoj želimo osnovati krošnju. Njene grančice odrežemo na jedan pup, tako da zapravo dobijemo samo kolac. U isto vrijeme prikratimo i korijen i to najprije onaj, koji je ozlijeđen, a kasnije i dugačak nerazgranjeni korijen. Čupavo razgranjeno korijenje ne smije se prikratiti. Najveću pažnju posvetiti korijenu sadnice. Dobra sadnica mora imati mnoštvo sitnih korijenčica. Znači, korijenju treba posvetiti najveću pažnju.

Kad imamo tako priređenu sadnicu, zamočimo korijenov sistem u razvedenu smjesu kraske balege i ilovače uz dodatak drvenog pepela. Ovako pripremljenoj smjesi treba dodati 1% modre galice (1 kg modre galice na 1000 lit. vode). Tako umočeno korijenje posipamo dobrom vrtnom zemljom i nakon toga ponov-

no umočimo. Ovim postupkom korijen će dobiti već prvih dana hranu, koja mu je najnužnija. Nakon toga sadnicu zasadiamo tako, da joj korijenje položimo u jamu, zatim pokrijemo sipkom zemljom i blago pritisnemo vrškom noge. Potom iznad zemlje stavimo tanki sloj zrelog stajskog gnoja, kojeg opet pokrijemo zemljom. Pri tom korijenje ne smije doći suviše duboko u tlo. Breskvicu sadimo do dubine do koje je prije bila u zemlji. Osobito treba paziti da ne bude ni preduboko, a niti preplitko. To lako možemo vidjeti, jer je boja stabljike, koja se nalazila u zemlji, svijetlija od one koja nije bila. Sadimo je do tzv. korijenovog vrata. Ako smo slučajno breskvicu posadili preduboko, ne smijemo je podizati, već je moramo iskopati i ponovno zasaditi na pravu dubinu. Kad smo završili sadnju breskve moramo zaliti da bi zemlja bolje prilegla.

Toliko o ovim zahvatima, a u idućim brojevima našeg lista bit će govora o drugim operacijama; kao o rezu, zatim o zaštiti od štetnika i bolesti.

Ing. M. L.

PROSVJETA I KULTURA

Zašto slab uspjeh u osmogodišnjim školama?

U kotaru Šibenik postoji pet osmogodišnjih škola i to u Skradinu, Vodicama, Prvić Sepurini, Tijesnom i u Murteru. Sumirajući uspjeh ovih škola na polugodištu vidjet ćemo, da je stanje zabrinjavajuće. Skoro u svim naprijed navedenim školama postotak pozitivnih kreće se između 40 i 50%, a u nekim školama i niže. Ovakvo stanje zabrinulo je nadležne organe prosvjetnih vlasti, te su se drugovi pitali za uzroke ovako slabog uspjeha.

Tako je 7. veljače o. g. održan sastanak upravitelja osmogodišnjih škola na kojem su iznijeli objektivni i subjektivni razlozi neuspjeha u svakoj pojedinoj školi. Jedan od glavnih razloga za ovaj uspjeh leži u prvom redu u slabom predznanju kod učenika iz I, II, III i IV. razreda. Česti su slučajevi da se naide na učenika IV. ili V. razreda, koji u svom do tada stečenom znanju iz pojedinih predmeta ne raspolaže sa osnovnim faktorima za daljnje produblivanje ili proširivanje znanja. Drugi razlog postoji u slabom kontaktu roditelja sa školom, koji je i te kako od velike važnosti. Ili pak pojedini roditelji se interesiraju za svoje dijete tek onda kad dobije par negativnih ocjena, a nije rijedak slučaj da roditelji bacaju krivnju na nastavnika za »nepravilno ocjenjivanje«. Ovakav akt sa strane roditelja je antipedagoški i protiv njega se treba boriti. Nema sumnje da je jedan od razloga tako

slabom uspjehu i nedovoljan nastavnički kadar kao što je slučaj u osmogodišnjoj školi u Tijesnom, gdje nema ni jednog nastavnika sa svršenom Višom pedagoškom školom. U nekim, pak, od ovih škola u toku i polugodišta, u odnosu na broj nastavnika, nastajale su česte promjene. Tako, na primjer, u Skradinu kroz to razdoblje otišlo je šest nastavnika, a došla su dvojica. Ovakove promjene uslovljavale su i promjenu rasporeda satji kao i promjenu predmeta među nastavnicima. Iskustvo je pokazalo da ovakve izmjene u jednoj školi također dovode do slabog uspjeha.

Vanškolski rad sa učenicima također ne zadovoljava. Društvo »Naša djeca«, zatim pionirska organizacija, podmladak Crvenog križa i organizacija Narodne omladine barem do sada nisu postigli nekih naročitih uspjeha, a što

je jedan od daljnjih uzroka slabog uspjeha na tim školama.

Na kraju je donesen zaključak, da su slab kontakt roditelja sa školom, nedovoljno predznanje učenika u nižim razredima, zatim nedovoljan stručni kadar, česti premještaji i slab rad pojedinih društvenih organizacija — glavni uzroci ovako slabog uspjeha. Na sastanku je također izneseno pitanje hospitiranja upravitelja za vrijeme nastave, a koja se rijetko održavaju u pravo zato, jer su dotični upravitelji zaokupljeni oko materijalnog osiguranja škole. Ovaj problem najbolje bi se riješio postavljanjem tajnika u osmogodišnjim školama, a čiji bi zadatak bio da isključivo vode materijalnu stranu škole. Da bi se u punoj mjeri postigao potreban kvalitet nastave, nužno je potrebno da se ovi nedostaci čim prije uklone.

J. Jurić, učitelj

PREDAVANJE O NIKOLI TESLI

Dana 18. II. o. g. održao je prof. Lav Skračić u Narodnom sveučilištu predavanje »O životu i radu Nikole Tesle«. Predavanje je organizirano prigodom desetogodišnjice smrti ovog velikog naučenjaka.

Predavač je na veoma popularan i razumljiv način osvijetlio lik ovog našeg velikana kao naučenjaka, nemornog radnika i rodoljuba. Poslije predavanja izvršeni su pokusi sa Teslinim transformatorom za struje visoke

frekvencije, što je kod prisutnih pobudilo veoma živ interes. Pokuse je vršio predavač uz pomoć Josipa Ježine, glavnog mehaničara t. t. sekcije u Šibeniku. Kako su pokusi izvedeni s malom školskom aparaturom starijeg tipa, koja je prilavljena isključivo za školske potrebe, to se nisu mogli postignuti inače veliki efekti. Uza sve to, oni su dobro uspjeli, tako da su ih svi prisutni mogli lijepo promatrati.

D. St.

Pred izvedbom Gogoljevog »Revizora«

Kazalište, koje želi na svojoj sceni izvesti dobra i vrijedna klasična djela domaće i strane dramske literature, teško će mimoći komedije Nikolaja Vasiljevića Gogolja.

Zašto baš Gogoljevog »Revizora«?

Kada čitamo i gledamo »Revizora«, kada se smijemo, tim danas već, legendarnim birokratima i korupcionašima, koji u biti nikako nisu izričito ruski folklor onog vremena, već ih možemo naći u raznim stranama svijeta i u raznim društvenim uređenjima, postavljamo si pitanje: nije li danas svijetu, i te kako, potrebno upravo Gogoljev bič i smijeh? Ne borimo li se i mi svakodnevno sa korupcijaštvom i birokracijom, kako sa onima izvana naših granica, tako i sa ostacima naviknutih na privilegije i samovlašće unutar naših granica?

Nikolaj Vasiljević Gogolj, rođen 1809. U ranoj mladosti upoznao se sa teatro i divio se kazališnim komadima, koje je sastavljao njegov otac Vasilij Afanasjević za scenu dvorjanskog doma na imanju umirovljenog ministra i bogalog velmože Dimitrija Prokofjevića Troščinskog u selu Kibenci. Poslije završene gimnazije Gogolj je i sam pokušao stupiti kao glumac u Petrogradsko kazalište. Unatoč tome što nije uspio kao glumac, ostao je vjeran kazališnoj umjetnosti i jedan od prvih ljudi tadašnje Rusije, koji su uvidjeli da rusko kazalište ne može živjeti od lakih i umjetnički bezvrijednih francuskih vodvilja, primjenjenih i predrađenih na ruske prilike. Godine 1836. pisao je u kazališnom pregledu: »ruskih stvari tražimo!« dajte nam našega; . . . što će nam francuski i sav inozemni svijet? — Zbog imamo malo svoga naroda? ruskih karaktera? i t. d.«

Sljedbenik genijalnog Puškina, prvi veliki predstavnik ruske klasične književnosti i kritičkog realizma, Gogolj je sa Fonvizinom, autorom komedije »Nedorasli« i Gribojedovim, autorom komedije »Teško pametnome«, jedan od one velike ruske trojice, koji pred A. H.

Ostrovskim daju ruskom teatru ruski repertoar, mali po obimu, ali velike umjetničke i nacionalne vrijednosti.

»Revizor« je prvi puta izveden 19. travnja 1836.

Oštro satiričnošću naslikana sva moralna niskost i izopačenost, korumpiranog, nesavjesnog grabežljivog činovništva, carističke Rusije, u toj komediji naišla je kod publike na najrazličitija raspoloženja. Uspjeh prve izvedbe bio je velik i gromoglasan. Jedni su se oduševljavali, drugi su si stiskali ruke govoreći: »Mi u Petrogradu nismo takovi, takva je provincija; neki su opet govorili kako je to kleveta Rusije, a neki opet da bi pisca trebalo izagnati u Sibir i t. d. i t. d. Komedija je bila noval. Ni plucni ni publika u prvo vrijeme nisu mogli da se snađu. Gogolj nije bio zadovoljan sa izvedbom. Utučen je bio i zbog napada, kojima su ga obašali sa svih strana, Bjazenski piše Turgenjevu: »Nevjerovatno koliko glupih mišljenja možesh čuti o toj komediji, naročito u višim društvenim krugovima.«

»Revizora« su igrali, a meni je u duši tako teško, tako čudno. Vlastito djelo mi je postalo odvratno i nemoguće, kao da nije moje. Glavna uloga je propala. To sam unaprijed znao! Hleštakov je bio postavljen kao i čitav niz komičnih uloga, koje su izvoljele doći iz pariskih kazališta. Bio je to ukrajko običan lažljivac, blijeda ličnost, koja već dva stoljeća nastupa u jednom te istom kostimu«, tako piše Gogolj jednom svom prijatelju poslije premijere.

U pismu velikom glumcu tadašnjeg vremena N. S. Ščepkinu, Gogolj piše: »Svi su protiv mene . . . sada vidim što to znači biti komediograf. Poštovanja vrijedni činovnici viču na mene, da mi nije ništa sveto kada sam se drznuo tako govoriti o ljudima, koji su u službi. Trgovci su protiv mene, policajci su protiv mene, literati su protiv mene. Osuđuju komediju i hodaju je gledati. Za četvrtu predstavu nije bila moguće dobiti ulaznicu.«

Predbacivali su mu i to, da u »Revizoru« nema ništa jedne pozitivne ličnosti. Ne znamo što im je Gogolj na to direktno odgovorio, ali znamo da je napisao u »Mrtvim dušama«, kako su od tog jednog pozitivnog i poštenog čovjeka napravili konja, kojeg je već svaki pisac uzjašio i tjerao do iznemoglosti, tako da su mu zbog plemenitosti i poštenja ostala gola rebra i na njima malo kože. »Dakle, vrijeme je, kaže Gogolj, da se već jednom upregne i podlaca.«

Svakako premlao je gledali u »Revizoru« samo komediju i satiru, tražili u njoj i naći zahvalne uloge. Ako su Gogoljeve »Mrtve duše« strahovito smiješna i tragična poema, koja svojim sadržajem idejom ništa manje ne prelazi u simbolizam nego i sam naslov, onda i »Revizor« prelazi sa naslovom i svojim bivstvom okvir činovničkih krugova i događaja, koje je autor obradio u komediji.

M. M.

Četiri predavanja Dr. J. Škavića

Prošlog tjedna održao je prof. dr. Josip Škavić, rektor Akademije za kazalište i umjetnost u Zagrebu, tri predavanja za pripadnike JNA. Teme predavanja bile su: »Duh i smisao naše narodne poezije«, zatim »Kritički realizam kod Južnih Slavena« i »Poezija za vrijeme NOB-e.« Sva tri predavanja održana su u Domu JNA.

U petak 20. veljače o. g. prof. dr. Josip Škavić na poziv Kluba prosvjetnih radnika grada održao je predavanje pod naslovom: »Kultura i »kultura«.

Sva četiri održana predavanja prisutni su pratili sa interesom, te na kraju aplauzom nagradili predavača.

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

ŠIBENIK
KROZ TJEDAN

Narodno sveučilište

U srijedu 7. ožujka o. g. u prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća (poviše Narodne kavane) održat će Nikola Perketa, bibliotekar Gradske knjižnice predavanje pod naslovom: Moderni čovjek i knjiga. Početak predavanja u 19 sati.

Narodno kazalište

SRIJEDA, 25. II. — VLAST — komedija od Nušić-Stankovića u izvedbi članova Udruženja šibenskih studenata.
SUBOTA, 28. II. — SCAMPOLO — komedija od Nicodemija.
NEDJELJA, 1. III. — REVIZOR — komedija od Gogolja (premier).
PONEDJELJAK, 2. III. — VOKALNI KONCERT — nastupaju V. Rudžak i M. Radev.
UTORAK, 3. III. — ZEMLJA SMJEŠKA — opereta od Lehara. Početak predstava u 20 sati.

Kinematografi

TESLA: — premijera engleskog filma — MANDY — Dodatak: Filmske novosti br. 4 (do 2. III.)
Premijera američkog filma — KUĆA U 92. ULICI — Dodatak: Filmske novosti br. 5.
SLOBODA: — premijera njemačkog filma — GLAS GRUGOGA — Dodatak: Maršal Tito operiran (do 3. III.)
Premijera engleskog filma — MALA BALERINA — Dodatak: Mladost na trasi.

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. narodna ljekarna — cesta Bratstva i Jedinstva.

Iz matičnog ureda

ROĐENI

Nada, kći Marka i Pave Šupe; Ivan, sin Josipa i Anke Vdović; Rada, kći Dane i Slavke Pivac; Nevena, kći Marjana i Milke Vrbat; Draško, sin Ante i Darinke Banić; Silvija, kći Ante i Marije Vukov; Željko, sin Petra i Rajne Mucić; Melanija, kći Boška i Branke Marić; Iris, kći Josipa i Boriške Mileta; Benka, kći Ante i Tonke Huljev i Tomislav, sin Ante i Kate Dorbić.

VJENČANI

Jovanović Dimitrije, brodar II klase — Spahija Kata, domaćica; Dželalija Mate, manualni radnik — Višić Zorka, manualna radnica; Maričić Vinko, portir — Zaninović Tona, domaćica i Jančić Viktor, tehničar — Perkušić Matija, građevinski nadzornik.

UMRLI

Grgas-Tučilo Ante pok. Ive, star 49. god.; Šizdrak Ivo pok. Sime, star 74 god.; Čelar Ana pok. Jose, stara 70 god.; Baranović Petar pok. Mije star 64 god.; Atlija Jelka Antina, stara 2 god.; Hoffmannricher Orlando Ivo, star 27 god.; Despičić Frane pok. Rudolfa, star 39 god.; Stosić Marija rod. Milović, stara 68 god.
Stosić Marija rod. Milović, stara 68 god.; Bujas Marica rod. Dorbić, stara 68 god.; Taraš Marijan Jurin, star 20 god.; Miodrag Ljubo Jandrin star 2 mj.; Bogić Marija rod. Mangili stara 69 god.; Travica Mara rod. Krišić, stara 66 god. i Livičević Vica žena Frane, stara 63 god.

Sređenje biračkih spiskova

Prošlih dana formirana je pri NO-u gradske općine komisija za reviziju i prijepis biračkih spiskova, čiji je rad već u toku. Samo za prva tri dana upisano je u birački spisak preko 200 novih lica.

Za vrijeme posljednjih izbora za Narodne odbore, krivnjom mnogih birača u našem gradu u mnogim biračkim mjestima poremećen je normalan tok izbora. Naime, mnogi od birača nisu navrijeme bili upisani u birački spi-

U cijeloj zemlji izvršit će se novi popis stanovništva sa stanjem na dan 31. ožujka o. g. U tu svrhu pri NO-u gradske općine formirana je popisna komisija, koja broji 8 članova. U njoj se, pored ostalih, nalaze predstavnici Mjesnog sindikalnog vijeća i Narodnog fronta. U najkraće vrijeme odredit će se izbor popisivača, te izvršiti kontrola odnosno nova numeracija svih kuća na teritoriju grada. Sam popis izvršit će se 1., 2. i 3. travnja o. g. Ovaj popis, koji je za ekonomski i društveni razvitak naše zemlje od neobične važnosti, odgovorit će na mnoga pitanja o broju stanovništva po spolu, starosti, narodnosti, zanimanju, školskoj spremi i t. d., a iz čega proizlazi da će po broju postavljenih pitanja biti mnogo opsežniji od popisa koji je izvršen u 1948. god.

Grad Šibenik prema popisu, koji je obavljen 1931. god. brojio je 16.996 stanovnika, dok je kod posljednjeg popisa izvršenog sa stanjem 15. ožujka 1948. god. imao ukupno 16.324, od toga 7.377 muških i 7.947 ženskih. Prema tom popisu na teritoriju grada bilo je 570 ženskih više nego muškaraca. U taj broj, naime, uključuje se samo grad sa Mandalinom. Međutim, najnovijom teritorijalnom promjenom gra-

du su priključeni Donje Polje i Zablac. Prema procjeni od strane Statističkog ureda — Šibenik na dan 31. prosinca 1952. god. grad je uključivo sa Donjim Poljem i Zablacem imao ukupno 19.359 stanovnika. Od toga broja otpada 9.685 na muške i 9.674 na ženske. Na temelju te procjene možemo vidjeti da je broj muških u odnosu na ženske ne samo izjednačen nego čak i premašen za 11. Ako pak izuzmемо broj stanovnika Donjeg Polja i Zablaca, a kojih ima 950, onda možemo zaključiti da u samom gradu danas

živi oko 18.400 stanovnika.

U poslijeratnim godinama broj stanovnika našeg grada nalazi se u stalnom porastu. Prema podacima Statističkog ureda prirodni prirast u 1952. god. iznosio je 286, a od toga 149 muških i 137 ženskih. Međutim, mehanički prirast (dodjeljenje novih stanovnika) u istoj godini daleko je veći te iznosi 457, od čega otpada 303 na muške i 154 na ženske. Sveukupni prirast stanovnika u prošloj godini iznosio je 743, a što je uslovljeno u prvom redu jačanjem industrije na ovom području.

Isušenje Morinja

U zagrebačkom dnevniku »Vjesnik« od 7. veljače o. g. na str. 4 izašao je napis u kojem su ponovno uzeti u razmatranje planovi za isušenje Morinja i čak prilično daleko razrađeni. Nama sumnje, da će opskrba šibenskog tržišta povrćem u skoroj budućnosti i obzirom na nagli porast pučanstva predstavljati komunalni problem prvostepene važnosti. Prirast obradiva zemljišta za 160 ha u neposrednoj blizini grada predstavlja veliki dobitak. Opasnost od malarije je danas prebrođena. U tom pogledu Morinje nema više onog značenja, kao prije desetak godina. U vezi s planiranim melio-

racionim radovima trebalo bi uzeti u obzir još neke okolnosti a to su: kaptaju izvora Ribnik, zatim stavljanje pod zabranu i čuvanje kao prirodnog spomenika močvare oko izvora Ribnik, koja ima svoju osebujnu faunu i floru, te izgradnju plovnog kanala (za lađe) od sela Jadrlovac do otvorenog mora.

Velik uspjeh
lučkih radnika

U nedjelju 22. ov. mj. X. brigada poduzeća Luka i skladišta — Šibenik postigla je dosada svoj najveći uspjeh. U nepunih sedam i pol sati efektivnog rada istovarila je 28. vagona kromovog koncentrata (iz vagona na teren), izvršivši normu za 266%. 14 radnika na čelu sa brigadirom Paškom Erakom izbacila je 470.000 kg rudače, što iznosi na svakog radnika oko 33.570 kg. M. M.

DVA POŽARA

Prošlog tjedna izbila su dva požara, koji su intervencijom Vatrogasne narodne milicije i Dobrovoljnog vatrogasnog društva lokalizirani. 16. veljače o. g. izbio je požar u ulici Pavla Papp-Silje br. 3. Požar je nastao na dimnjaku, koji je bio nepropisno ugrađen neposredno uz gredu. Dva dana kasnije u predjelu »Dubok« uslijed nepažnje jednog radnika požar je zahvatio baraku, koja je većim dijelom izgorjela.

Osuđeni zbog
krađe struje

Ovih dana kod Kotarskog suda u Šibeniku održane su rasprave protiv dvojice građana zbog krađe električne struje.

Obojica su osuđena i to jedan na tri mjeseca, a drugi na jedan mjesec zatvora uvjetno.

Protiv još dvojice uhvaćenih po kontrolnim organima pri krađi sudski postupak je u toku.

UBOJSTVO NA RAŽINAMA

Dana 16. veljače o. g. navečer na gradištu Ražine poslije pijanke posvadali su se a potom i potukli Zanić Jakov, radnik iz Nadina, kotar Benkovac, star 44 godine i Taraš Marijan Jurin radnik iz Smilčića, kotar Benkovac, star 20 godina. Epilog ove svade bio je taj, da je Zanić Jakov četiri puta cijepanicom udario po glavi Taraš Marijana, dok se ovaj nalazio na spavanju, zadavši mu pri tom smrtonosne povrede, tako da je sljedećeg dana priminuo u bolnici.

O nekim komunalnim
problemima grada

(Povodom predavanja dra Đ. Karminskog u Narodnom sveučilištu)

Opskrba vodom

Dotiče se sada sljedećeg vrlo važnog komunalnog problema — pitanja opskrbe vodom. Problem je star i nije samo lokalne prirode, nego je značajan za čitavu Dalmaciju. Postoji — kaže predavač — čitava filozofija opskrbe vodom u našim stranama, koju bi bilo vrijedno analizirati. U našim je stranama Dioklecijan bio prvi, koji je planski gradio. On zide svoju palaču i odmah k tome vodovod, koji se iza 1700 godina upotrebe sigurno amortizirao. Uskoro će biti 500 godina, što prvi dubrovački vodovod opskrbljuje obje Onufrijeve česme. Sušna i žarka ljeta su davno poznate osobine naših krajeva. Znade se, da su zimske oborine obilate. Iznad Boke Kotarske je najkišniji rajon Evrope. Staljetno iskustvo uči, da bi racionalno navodnjavanje u Dalmaciji umnogostučilo poljoprivredni prihod. Viadimir Nazor u svojoj knjizi »Na ostrvu žed« napisao je polnesnu epopeju stradanja naroda uslijed pripeke i bezvodice, bijesa Suše. Celiri veće rijeke, brojne riječice, poloci i vodopadi protiču zemljom, čak i po otocima imade vodotoka, odnose milione kubika bistre, hladne gorske vode u more. Kraj takove situacije moglo bi se pomisliti, da će se od davnine konzervaciji, sabiranju spremanju i raspodjeli vode u Dalmaciji posve-

liti prvenstvena pažnja, da će svaki drugi stanovnik biti ili hidrotehničar, ili graditelj cisterni, ili instalater pumpi, ili profesionalni opskrbnik vodom. Historijski gledano ne vidimo ništa od toga. Nije bilo velikih kolektivnih akcija zemaljskih razmjera pa čak ni u doba moderne mašinske tehnike, nego jedno individualna borba protiv ove sile prirode s djevičnim ili knjižnim uspjesima. To je tehnološki paradoks, koji se izoštava uslijed sve većeg napretka tehnike. Današnja tehnika buši na stoline metare u dubinu, gradi podzemne rezervoare ogromnih dimenzija, polaže u jednom danu na kilometre bešavnih cijevi iz fleksibilnog materijala, ocjeli ili plastičnih tvari, iskorištava na nov način stare izvore energije. Poznao je, da se sada gradi novi vodovod za tvornicu u Ražinama i ovaj zamah naše tehnike nam nosi najljepše nade za budućnost gradske opskrbe vodom. Cinjenica je međutim, da centralni dijelovi grada već 3/4 godine oskudijevaju vodom čak i zimi, kada je vodostaj Krke iznad normale. Stare gradske gustije su zanemarne, za što po mišljenju predavača nema nikakva razloga. Njih bi trebalo urediti i očistiti te napuniti vodom za slučaj potrebe pa da se našim domaćicima nešto olakša njihov teški rad.

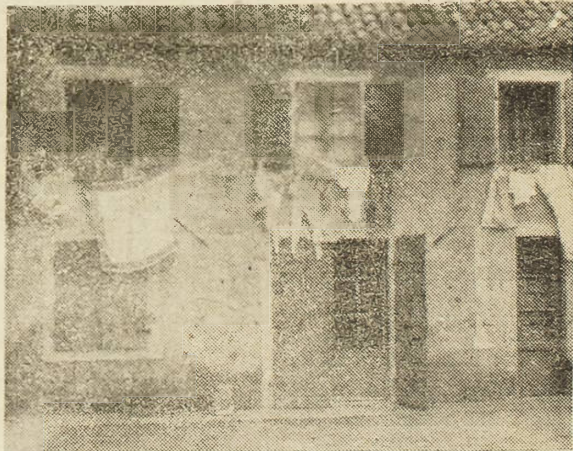
Korišćenje hidroelektrične energije

Hidroelektrična energija može se iskoristiti samo do izvjesne mjere i opet je ovisna o padalinama. Posljednjih godina su nam naše hidroelektrane svakog ljeta iskopčale struju po 6, 8 i više sati za redom zbog niskog vodostaja, dakle indirektno zbog suše. Neiskorišteni izvori energije, kojima Dalmacija obiluje jesu: snaga vjetra, gibanje mora i toplinsko zračenje sunca. Tu su ogromne rezerve, ali se postavljaju pitanje, kako da ih se iskoristi.

Samo za kratku informaciju slušača, predavač će napomenuti, da se na korišćenje tih izvora energije vani u svijetu, već ozbiljno radi. Francuskim inženjerima u Sjever Africi uspjelo je proizvesti — doduše male količine — dušikovih spojeva koristeći energiju sunčanog zračenja. U oceanografskom institutu u Monte Carlo uspjelo je staviti u pogon t. zv. »onda-pompu«, t. j. pumpu, koja koristi snagu valova i koja je crpla u 1 satu 2400 litara vode na visinu od 64 metara, Ipak, to su zasada samo eksperimentalni uspjesi, koje je teško prenijeti u praksu. Drugačije stoji stvar s energijom zračnih strujanja. Tu je moderna tehnika lakih legura i lako pokretljivih osovina danas već toliko uznapredovala, da bi bilo vrijeme presaditi nekoja njena dostignuća k nama. Energija vjetra mogla bi rasvijetliti i opskrbiti vodom dobar dio naših sela na otocima i uz obalu. Predmet je vrijedan pažnje i sa strane gradova, kao komunalni problem koji dodiruje pojas predgrada. Primorski gradovi bi trebali, da se udruže i da stvore zajedničku eksperimentalnu stani-

cu za eolodinamiku. Tako bi se gradovi odužili svom historijskom zadatku, naime, da budu žarišta »prograsa i rasadnici višeg standarda života, jer gradovi treba da daju inicijalivu i vodstvo na svim područjima tehničkog napretka i kulturnog uzdizanja i da polističu se, Babeuf izlijepio je god. 1796. na ulicama Pariza svoj manifest, proklamaciju »društva jednaki«, u kojem zahtijeva da se gradovi kao bolesti društvenog života razore. Srećom, nitko nije poslušao taj nastrani zahtjev. Istina, mnogi su gradovi stradali tokom brojnih ratova, naročito u posljednja dva svjetska rata, a među njima i grad Šibenik. Ali uvijek iznova se gradovi dižu iz svojih ruševina. To dokazuje, da su gradovi socijalna potreba savremene države, da imaju funkcije i zadatke, koje se ne mogu nadomjestiti ili prenijeti. Između grada i sela te grada jednog i grada drugog treba postojali dinamična ravnoteža, ne da se grad razvija na uštrb sela i obratno ili da se između gradova porodi oštra i malevolentna konkurencija. Staljetni rivalitet između naših primorskih gradova, uvjetovan historijskim i geografskim položajem, opaža se u ublaženoj formi još i danas. Zdrav i djelotvoran lokalni patriotizam imade i svojih dobrih strana, jer daje polstreka razvoju grada i unapređuje rješenje komunalnih problema. Interese svoga grada a time i svoje vlasite, najbolje će unaprijediti onaj, koji bude poznavao komunalne probleme svog mjesta i koji ih bude znao sa svih strana kritički osvjetliti.

(Svršetak)



Pogodili ste, zar ne gdje se nalazi ova zgrada — naš fotoreporter u neposrednoj blizini Poljane maršala Tita

Varate se, ako mislite, da je negdje na periferiji. Na-

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

Zaslužena pobjeda „Šibenika“ nakon 120 minuta igre

„Šibenik“ - „Zadar“ 2:1 (0:1)

ZADAR — U nedjelju 22. ov. mj. odigrana je druga finalna nogometna utakmica za Dalmatinski kup između »Šibenika« i »Zadra«. Za ovu utakmicu vladao je velik interes kako u Zadru tako i u Šibeniku, tim više što je prošle nedjelje prva finalna utakmica u Šibeniku završila neriješenim rezultatom 1:1. Iz Šibenika je stiglo u Zadar raznim prijevoznim sredstvima oko 500 simpatizera, da bi bodrenjem pomogli svom klubu. S druge strane Zadranima, kod kojih se je nalazio pehar, obzirom na povoljan rezultat u Šibeniku, nadalj su se da će on i ove godine ponovno ostati u njihovom gradu.

Utakmica je započela s velikom nervozom kod obje momčadi. »Šibenik« odmah u početku navaljuje te čitavih prvih petnaest minuta opsjeda vrata Zadranima, ali bezuspješno. Nakon toga Zadranima se pomalo oslobađaju pritiska i vrše pojedinačne napade koji su veoma opasni, ali obrana »Šibenika« je na mjestu, te uspješno otklanja opasnost od svojih vratiju. Navala »Šibenika« u prvom dijelu igre bila je neefikasna. U 15. minuti Zadranima dolaze u vodstvo. Jedna visoko nabačena lopta došla je pred sam gol »Šibenika« i okrnula se o glavu Eraka II, te ušla u gol.

U drugom poluvremenu »Šibenik« još više i žustrije navaljuje na vrata »Zadra«, ali se neefikasna navala gubi u pretjeranim kombinacijama, a s druge strane obrana domaćih, koja je bila pojačana i sa onjima iz navale, branila se grčevito. Iako je »Šibenik« bio većim dijelom u ovom poluvremenu nadmoćan, Zadranima su izvelj nekoliko veoma opasnih i brzih prodora na gol. Tako se u 70. minuti voda navale »Zadra« Micev iz tako jednog prodora našao sam pred vratima gostiju i sa nekoliko metara tukao u stativu. Tom prilikom vratar »Šibenika« uputio se prema njemu i istog zburnio. U 85. minuti igre dogodila se slična situacija pred vratima »Zadra«.

Naime, Tedling se također sam našao pred vratima »Zadra« Košutom i uputio udarac na gol, ali je vratar uspio padom da obrani. Posljednjih 10 minuta igre Erak I prešao je u navalu, koji je u istu unio više borbenosti i elana. U 86. minuti iz jedne nabačene lopte pred gol, Đurić je neobranjivo tukao u desni ugao glavom. Postignuto izjednačenje još



Momčad NK Šibenik

je više podiglo borbeni moral kod igrača »Šibenika«, koji do kraja igre drže igrače »Zadra« u šesnaestereu.

Pošto je u regularnom vremenu utakmica ponovno završila neodlučnim rezultatom kao i osam dana ranije u Šibeniku, to se moralo odigrati produženje od 2x15.

Nakon kraćeg odmora nastavilo se u najvećoj nervozu sa produžetkom igre. »Šibenik« opet navaljuje, ali bez uspjeha, dok »Zadar« vrši ponovno brze i iznenadne napade na vrata »Šibenika«. Gojanović II imao je idealnu šansu za postignuće pobjedonosnog gola, ali je pred vratima oklijevao, tako da je Iljadica uspio da mu loptu oduzme i izbije u polje. Kada je svatko očekivao da će i produžetak završiti bez pobjednika, Tedling je u zadnjim sekundama igre sa nekih 14 metara oštro tukao i pogodio

mrežu. Kod simpatizera »Šibenika« nastalo je neopisivo oduševljenje, a sudac je otklonio kraj ove nadasve uzbuđive i muške igre s obje strane.

Sama igra bila je oštra, ali nije prelazila u grubost. Kod »Šibenika« najbolja je bila uza obrana u kojoj su se isticali osobito Erak I i Erak II a u navali Tedling, dok su

kod domaćih najbolji bili Košuta, Zdrilić i Micev. Poslije završetka igračima »Šibenika« predan je od strane Splitskog nogometnog podsaveza prelazni pehar, kojeg su oni potpuno zasluženo osvojili.

Pred oko 4000 gledalaca sudio je Aničić iz Splita veoma dobro i autoritativno. Momčadi su nastupile u slijedećim sastavima:

ŠIBENIK: Aras, Iljadica, Erak I, Tambača, Erak II, Blažević, Živković, Bego, Đurić, Tedling i Zjačić.

ZADAR: Košuta, Mirković I, Perdić, Kotlar, Zdrilić, Gojanović I, Vldić, Petani III, Micev, Gojanović II i Dukić.

U predigrj sastali su se garnizoni Zadra i Šibenika. Pobjedio je garnizon Zadra sa rezultatom 3:2 (3:0).

M. M.

U Đevrskama osnovano DTO „Partizan“

**PALADA I PETROVIĆ
U ŠIBENIKU**

Prošlog tjedna na prolazu za Egipat boravili su nekoliko dana u gradu teniski reprezentativci Palada i Petrović. Oni su slobodno vrijeme iskoristili vršeći kondicioni trening na teniskom igralištu SD Mornara. Tom prilikom Palada je izjavio rukovodiocima SD Mornara da će ovog ljeta doći u Šibenik, gdje će upriličiti nekoliko susreta sa omladinjcima ovog društva.

Skupština šahovskog društva „Šibenik“

Šahovsko društvo »Šibenik« održat će u nedjelju 1. ožujka o. g. svoju III. redovnu godišnju skupštinu sa početkom u 9 sati ujutro u društvenim prostorijama. Stoga se pozivaju svi članovi ovog društva da skupštini neizostavno prisustvuju.

MALI OGLASNIK

DTO »PARTIZAN« — TRAZI ČISTAČICU, koja bi ujedno bila čuvar društvenog doma. Javiti se u prostorijama »Partizan« (bivši Radnički dom) od 5—7 sati poslije podne.

Ovih dana u Đevrskama je održana osnivačka skupština DTO »Partizan«, a koje je ujedno i drugo osnovano društvo na području našeg kotara. Skupštini su, pored velikog broja mještana, prisustvovali svi prosvjetni radnici sa područja NO-a općine, a koji su velikim dijelom obuhvaćeni u rad društva. Društvo je u prvi plan odlučilo formirati lakoatletsku i odbojkašku sekciju, te izgraditi jedno nogometno igralište za čije uređenje je omladina Đevrsaka dala dosada preko 400 dobrovoljnih sati. Pri tom je poljoprivredna zadruga odlučila posuditi jedan kamion za prijevoz materijala, te pružiti punu pomoć oko nabavke potrebnih sredstava za daljnji razvoj ovog prvog fiskulturnog društva u svom mjestu. Omladina Đevrsaka pokazala je velik interes za rad ovog društva, koje sada broji već 82 aktivna člana. Za predsjednika je jednoglasno izabran Bogdan Pečić. Na kraju je upućen pozdravni telegram CK SKJ i drugu Titu.

Već odavna osjećala se potreba za osnivanjem jednog takvog društva. Interes kod

omladine je postojao samo nije bilo onoga tko će da započne sa djelovanjem na fiskulturnom polju. Na inicijativu mjesne organizacije NOH-a želja mnogih je konačno ostvarena, ali samo na tome ne će trebati stati. Naprotiv, novoformirano društvo treba da bude poticaj ka osnivanju novih sportskih društava, jer za to u Đevrskama postoje svi potrebni uvjeti da ono poprmi što veći opseg. To u prvom redu ovisi o samim mještanima koliko će i u kakvoj mjeri poraditi na tome, da njihovo mjesto zaista postane aktivnim sportskim centrom.

Nacrtn odluke NO-a gradske općine o izmjeni naziva ulica u gradu - na diskusiju

- Poljana maršala Tita.
- Trg Oslobođenja — mijenja se u TRG NARODNOG USTANKA.
- Ul. Vladimira Nazora.
- Ulica Ivana Ribara.
- Trg palih šibenskih boraca.
- Bihačka ulica — mijenja se u ULICA BANA PALIŽNE (borac za slobodu XIV. vijeka).
- Bihačka ulica — produženje, — mijenja se u TRG JURJA ŠIZGORIĆA (značajni pjesnik i povjesničar).
- Ulica zablakih žrtava fašizma mijenja se u TRG SIME MATAVULJA.
- Đačka poljanica — mijenja se u TRG NIKOLE TOMMASEA.
- Ulica Sime Matavulja — mijenja se u ULICA ROBERTA VIŠIĆA (rođeni Šibenčanin, profesor sveučilišta i pisac poznatog djela o flori Dalmacije, dobrotvor grada, počasni član Jugoslavenske Akademije).
- Prilaz Sedmoljetki — mijenja se u ULICA 15. SIJEČNJA 1873. (dan kada je općina Šibenik prešla u hrvatske ruke).
- Pulska ulica — mijenja se u ULICU 29. LISTOPADA 1918. (dan kada je hrvatski Sabor proglasio otcjepljenje Hrvatske od Austro-ugarske monarhije).
- Uski prilaz — mijenja se u ULICA NIKOLE VLADANOVA (značajni domaći slikar).
- Ulica Narodnog heroja Pavla Papp-Silje.
- Ulica Ante Jurlina.
- Mala ulica — mijenja se u ULICA DON KRSTE STOŠIĆA.
- Zlarińska ulica — mijenja se u ULICA ŠIBENSKIH PARTIZANA.
- Mornarska poljanica — mijenja se u ŠKVER.
- Ulica Jurja Barakovića.
- Mesarske stube.
- Ulica Ivana Pribislavića.
- Dobrić.
- Ulica Nikole Njeguša.
- Zagrebačka ulica.
- Ulica XIX. Divizije.
- Ulica Fausta Vrančića.
- Male stube.
- Vodička ulica.
- Stube Dragojevića.
- Prilaz Vijećnici — mijenja se u ULICA FRANE DIVNICA (pisac na našem jeziku, prevodilac Marulića, izdavač Statuta grada).
- Stube Andrije Medulića.
- Tišnjanske stube — mijenja se u STUBE 12. LIPNJA 1921. (dan oslobođenja Šibenika od prve talijanske okupacije).
- Prvička ulica — mijenja se u ZLARINSKA ULICA.
- Pod Kneževom palačom.
- Gradska vrata.
- Obala Vicka Krstulovića.
- Obala Jugoslavenske mornarice.
- Trg Republike.
- Stube Jurja Culinovića.
- Mali prolaz — mijenja se u ULICA BANA PAVLA ŠUBIĆA.
- Ulica Jurja Dalmatinca.
- Ulica Andrije Kačića.
- Prominska ulica — mijenja se u ULICA CETIRIJU PUČKIH KARETANA (gradski kapelan Šibenika ubijeni 1412. god).
- Bukovička ulica.
- Durmitorska ulica — mijenja se u ULICA MARTINA KOLOUŠIĆA (rođeni Šibenčanin, najveći bakrorezac svoga vijeka).
- Romanijska ulica — mijenja se u ULICA ANTUNA ZORČIĆA (Šibenčanin, ilirski pjesnik).
- Avalska ulica — mijenja se u ULICA IVANA-TOMKA MRNAVIĆA (Šibenčanin, hrvatski pisac i borac za glagoliticu).
- Pod tvrđavom.
- Stirne stube.
- Ulica prvih žrtava fašizma.
- Lička ulica — mijenja se u ULICA ANTUNA NOGULOVIĆA (šibenski graditelj i kipar).
- Stirna ulica — mijenja se u ULICA JURJA UTIŠENOVIĆA (značajni državnik, borac protiv Habsburgovaca, regent hrvatsko-ugarske države).
- Vrlička ulica — mijenja se u ULICA GRADITELJA SKOKA (gradio stube Vijećnice u Šibeniku).
- Ulica 17. buntovnika.
- Drniška ulica.
- Kninska ulica.
- Primošćenska ulica — mijenja se u ULICA IVANA LUKAČIĆA (jedan od najvećih starijih jugoslavenskih muzičara, rođeni Šibenčanin).
- Trg 12. kolovoza 1941.
- Benkovačka ulica — mijenja se u ULICA RUŽE VUKMAN.
- Skradinska ulica.
- Trčanska ulica.
- Krešimirov trg.
- Ulica Grgura Ninskog.
- Trg Dinka Zavorčevića.
- Kozaračka ulica — mijenja se u ULICA BOVAN-KOVAČEVIĆA (Jovan Bovan i Petar Kovačević ustanovili su prvu ilirsku školu u Šibeniku).
- Ulica Božidara Petranovića.
- Ulica Biokovskih partizana — mijenja se u ULICA JELKE BUČIĆ.
- Ulica Starog kazališta.
- Kazališni prolaz.
- Put groblja.
- Buta.
- Obala prvoboraca.
- Jadrijska ulica.
- Martinska ulica.
- Dolačka ulica — mijenja se u DOBRODOLAČKA ULICA.
- Zatonka ulica.
- Raslińska ulica.
- Srimaska ulica.
- Prolaz kroz zidine.
- Zagrade.
- Ulica Ive Zaninovića.
- Tratarska ulica — mijenja se u ULICA PAŠKE TRLAJE.
- Ulica Stipe Ninića.
- Dinarska ulica — mijenja se u BIOGRADSKA ULICA.
- Prilaz k moru — mijenja se u ULICA DRNIŠKIH ŽRTAVA (u spomen streljanih šibenskih boraca u Drnišu: Ninići, Milković, Kronja dr.)
- Drvarska ulica.
- Prilaz tvornici.
- Tvornički put.
- Komatska ulica.
- Mosečka ulica.
- Zumberačka ulica.
- Bregovita ulica.
- Razorska ulica.
- Banjevačka ulica.
- Bilička ulica.
- Stara cesta.
- Cesta Bratsva i Jedinstva — mijenja se u ULICA BRATSTVA I JEDINSTVA.
- Istarska ulica.
- Biogradska ulica — mijenja se u ULICA BRACE POLIĆA.
- Put tvrđave.
- Zadarska ulica.
- Cetinska ulica — mijenja se u ULICA BOSILJKE FULGOSI.
- Svilajski put — mijenja se u ULICA ZDRAVKA BEGE.
- Mosorska ulica — mijenja se u ULICA MIRA VIŠIĆA.
- Put Narodnog ustanka — mijenja se u TEŽAČKA ULICA.
- Miminac.
- Sinjska ulica — mijenja se u ULICA ANTE ŠANTIĆA.
- Ulica Nikole Sekulić-Bunka.
- Riječka ulica.
- Kotorska ulica — mijenja se u ULICA XXVI. DIVIZIJE.
- Put Gimnazije — mijenja se u ULICA ANTE ŠUPUKA.
- Ninska ulica — mijenja se u ULICA ANE I MARKA-ANTUNA VIDOVIĆA (ilirski pjesnik).
- Solinska ulica — mijenja se u ULICA PAŠKE ZJAČIĆA.
- Trogirska ulica.
- Rogoznička ulica — mijenja se u ULICA DANE RONČEVIĆA.
- Put Jugoslavenske armije — mijenja se u ULICA JUGOSLAVENSKE NARODNE ARMIJE.
- Put Narodnog heroja Rade Končara.
- Kvarnerska ulica — mijenja se u ULICA MIHE KLAJČA (preporučitelj Dalmacije).
- Dubrovačka ulica.
- Ispod vidilice.
- Neretvanska ulica — mijenja se u ULICA VINKA MAGLICE.
- Ulica Matije Gupca.
- Ulica Petra Grubišića.
- Ulica Matije Ivanića — mijenja se u ULICA 3. STUDENOG 1944.
- Velebitska ulica (ostaje do regulacije).
- Zagorska ulica (ostaje do regulacije).
- Triglavska ulica (ostaje do regulacije).
- Bosanska ulica.
- Cesta Narodnog oslobođenja — mijenja se u ULICA NARODNOG OSLOBOĐENJA.
- Cesta Vladimira Bakarića — mijenja se u ULICA VLADIMIRA BAKARIĆA.
- Splitski put.
- Sarajevska ulica.
- Ljubljanska ulica.
- Beogradska ulica.
- Ulica sedam Omelića.
- Titogradska ulica.
- Ulica V. I. Lenjina — mijenja se u WILSONOVA ULICA (čija je zasluga da je Šibenik 1918. pripao Jugoslaviji).
- Hvarska ulica — mijenja se u ZRINSKO-FRANKOPANSKU ULICU.
- Bračka ulica — mijenja se u Ulica MATIJA IVANIĆA.
- Put Slobodana Macure.
- Ulica Narodnog heroja Ive Lole Ribara.
- Ulica Vlade Perana.
- Kamenarska ulica.
- Zablački put (ukida se kao nepotreban).
- Mandalinski put — mijenja se u ULICA MANDALINSKIH ŽRTAVA (uspomena na 30 po okupatoru streljanih talaca).
- Put silosa (ukida se kao nepotreban).
- Klaonički put (ukida se kao nepotreban).
- Ulica Milice i Turka.
- Put od dječjeg igrališta do vidilice Šubičevca — dobiva naziv »STROSMAJEROVO ŠETALIŠTE«.
- Perivoj Maksima Gorkoga.
- Perivoj Ivana-Gorana Kovačića.
- Prostor pred Narodnim odborom (Draga) — dobiva naziv LENJINOV TRG.

GRADSKO TRG. POD. »GRADSKI MAGAZIN« - ŠIBENIK
Tel. 356 i 452

ZA POTREBE KUĆANSTVA NUDIMO:

Mrki ugljen komadasti dinara 2.500 tona
Ogrijevno drvo I. klase dinara 1.900 prm.
Za ostale potrošače ugljen se prodaje bez popusta
po dinara 5.000 tona.

PONOVO SNIŽENA CIJENA ŠPERPLOČAMA:

Šperploče neparene bukovine	4 mm.	dinara 66.000 m ³
Šperploče parene bukovine	4—5 mm.	dinara 71.000 m ³
Šperploče parene bukovine	6 mm.	dinara 69.000 m ³
Šperploče parene bukovine	10 mm.	dinara 50.000 m ³
Panelploče topolove	40 mm.	dinara 44.000 m ³
Panelploče topolove	30 mm.	dinara 40.000 m ³
Panelploče topolove	22 mm.	dinara 50.000 m ³